

7. številka.

V Ljubljani dné 1. aprila.

II. leto 1883.

Resnica v oči bóde.

To je že pač stara prislovica, ki se je obistinila v vseh položajih, bodisi političnega ali socialnega življenja. Ko je list naš beli dan zagledal vsled marsikterih potreb našega ljudstva, čul se je tekoj iz srede lastnega tabora glas, kakor praša Preširnova „Nezakonska mati“: „Kaj pa je tebe treba bilo?“ Da nas krušen boj čaka, to smo že vedeli naprej, da bi pa lastna kri le zbog naše odkritosrčnosti in neodvisnosti po nas kamne metala brez vsega prepričanja in močate doslednosti, tega se pač nismo nadjali. Za vse naše napore, neprijetnosti in denarne žrtve, čujte prijatelji naši! z kakim nadevkom nas je slovenski dnevnik od četrtega počastil. Imenuje nas naravnost „Slovenske kukavice“. Očita nam, in to je „*crimen laesae majestatis*“, da mi nismo za popolno ravnopravnost jezika našega v šoli in v uradu in v vsem javnem življenju. Mi smo programu našemu do danes dosledni ostali in ostanemo, dokler bo list naš izhajal, če smo tudi v svojem gnjevu imenovali neplodnosno govoričenje o našem jeziku v parlamentu „puhle fraze“. To stoji zapisano v našem programu in ne samo na papirju, nego v naših srcih vže od tiste dóbe, ko je pisalec članka „Slovenske kukavice“ v „Narodu“ še po suhi dolini hodil.

Uverjeni smo, da pisalec tega še sam verjame ne, kar je pisal. Še v živem spominu nam je boj mej Staro- in Mladoslovinci; kakih sredstev ste se posluževali obe stranki, kar je moralo srce vsacega Slovenca boleti, komur je mar blagor in razcvet mile domovine naše.

O pokojnem duhovitem in v istini rodoljubnem možu dr. Jak. Razlagu se je tudi takrat govorilo v domačem taboru, da ni odkrit Slovenec, da koketira z Nemci itd. Ozrite se okolu sebe, kdo sme iz med vas tako ponosno reči, ko

on takrat svojim volilcem notranjskim: „Moje življenje, moj program!“ in vendar mož ni imel prej miru, dokler ga niso prisilili, da je neki kliki za večno hrbet pokazal, ker se ni hotel pustiti terorizirati. In še mnogo takih slučajev bi navedli, toda pustimo to.

Da nemški listi naše članke odobravajo in predstavljajo, ker jih za poštene spoznavajo, se ne sme nam očitati. Kakor nas je ta krivična proskripcija iznenadila, nam je vsaj jeden izrek nasprotno tudi v tolažbo, izrek, da matadorje „Narodove“ iz vsega srca veseli: „da izhaja na Slovenskem lepo število novin in da nečejo izpodjedati svoje domače konkurente.“

Ali bodimo odkritosrčni, prijatelji, znano nam je, da so izpozivljale ta pikri članek zoper nas prihodnje mestne volitve. To je že naravna posledica, da se vsaka stranka raznoterih dovoljenih ali nedovoljenih sredstev v dosego zmage poslužuje. Ker so prijatelji naši samostojno na noge stopili in rekli, da se ne dajo terorizirati od političnih muh, so torej „kukavice“; ker nečejo oni z denuncijanti v eden rog trobiti, so oni toraj demokrati, rudečkarji in rovarji. Da so oni demokrati, to je njihov ponos, kajti demokrat pomeni prijatelja ljudstvu in to biti ali postati si mora vsak pošten človek prizadevati.

Da je narodna naša stranka prišla v Ljubljani na krmilo, roko na srcé! zahvaliti se ima večinoj trudu in požrtvovalnosti gosp. Regalija. Imel je mož pri teh bojih obilo materialne zgube in rad je žrtvoval za svoj narod, ker je upal in še upa, da bodo imeli naši poslanci več brige za revno in stiskano, davkoplačujoče ljudstvo slovensko. Toda molčimo rajše, da ne bode kdo rekel, da se potegujemo za moža, kojega je „Narod“ proglasil pokroviteljem našega lista. Skušnja uči, da je slajše umreti z mečem v roki na bojnem polji za domovino, nego pozabljen v kakem kotu od pomanjkanja.

Prepirali se ne bomo. Naj zasedejo drugi kurulične stole na ljubljanskem rotovžu, ki so temu poslu kos in vredni te časti. Da bi bilo le manj slavohlepnosti, več značaja in doslednosti.

Končno še besedico *pro domo sua*. Nas pri vsem tem napadanju tolažijo naša nesebična dela v korist ljubljene naroda našega, spominjaje se besed, da ni najslabši sad, katerega ose pikajo.

Spominjamo se, da je baš ta list, ki nam očita „kukavost“, svoje dni zbadljivo očital slavnemu pokojnemu rodoljubu doktor Bleiweisu, da hodi vsak dan v Šenklavž k osmi sv. maši, — ob petkih pa meso jé, kar pač živa duša ni verjela. V avtonomnem življenju mora biti opozicija in v tem smo podobni ribi losos, ki najraje plava proti vodi, ker bi inace v stoječi segnila!

Čitatelji našega lista bodo pa sami presodili, smo li mi do zdaj v našem listu zoper naš narod, katerega gotovo bolj ljubimo, ko marsikateri nam sovražni širokoustneži, kaj zakrivili ali ne. Surovi napadi in nesramne laži „Slov. Naroda“ nam ne bodo nič škodovale, njega samega pa pač jako oskrunile, ker svet ni več tako aboten, da bi neresnične trditve tega časnika za sv. pismo držal. Osobní do zdaj nismo bili, a čas zna priti, da marsikatero prav čudno a resnično povestico objavimo. Dovolj!

Ljudski shod.

V dan sv. Jožefa 19. min. mes. sklicalo je „Delavsko izobraževalno društvo“ v dvorani Tavčarjeve restavracije ljudski shod, kojega se je vdeležilo mnogobrojno občinstvo po večini obrtniškega in rokodelskega stanu. Na dnevnem redu so bile te točke: 1.) Položaj obrtnikov in delavcev; 2.) nova davkarska predloga; 3.) časopisje; 4.) namen in korist društev.

Zborovanje se prične ob pólu desetih. K prvej točki dnevnega reda oglasi se gosp. Fran Železnikar. Govornik v temeljitem govoru raz-

Zabavni del.

Rumunska ljubezen.

(Črtica iz rumunskega narodnega življenja.)

Ponosna je bila krasna Pavna, zelo ponosna. Nij imela zastonj tako velicnih črnih očij s črnimi obrvmi in orlovega nosu. Usta njena so bila prej velika, toda lepo upodobljena, in kedar je govorila ali se smejala, aj, kako so bliščeli beli zobki. Črne njene kite vlegale so se kroni enako nad čelom, in ljudje so jo norčevaje nazivali „Pui de Imparat“ (cesarjevo dete), ko je mogočno korakala skozi vas in glavo držala po konci. Vendar nij bila tako ponosna, ko je Tanazij šel mimo ali da bi ga ne slušala, ko je z njo kramljajal pri „hori“ (narodni ples rumunski). Kedar so jo žnjim dražili, je zarudela ter odgovarjala pikro kacemu sitnežu.

Tanazija so drugi fantje zelo zavidali, zvedši da bo kmalu poroka. Ali prihrula je vojna v deželo in Tanazij je moral doli k Dunavu k armadi. Pavna je prikrivala solzé pred ljudmi, je-li plakala skrivaj, jo nij nihče prašal. Poročila z vojske je ona v celej vasi prva dobivala in ko

so dohajale vésti o bitkah, kako otožno je ona slonela na kamenenem križi pred vasjo.

Po noči ni mogla zatisniti očij, in čestokrat je prižgala luč, da bi jej domišljija ne slikala Tanazija v ranah, umirajočega ali mrtvega.

* * *

V tihej noči sedela je Pavna še oblečena kraj postelje, nevedoča, da se zvunaj nekdo plazi okolu hiše in skozi oknice pokukava. Nij vedela tudi, da je krasna s sklopljenima rokama pred sé srpo gledaje. Kar potrka nekdo na oknice. Pavna vikne in zré v nočno temino, kedó bi bil neki. Zdelo se jej je, da je Tanazij, a tekoj čuje zamolkel glas: „Pavna, prosim, ljuba Pavna, pridi ven k meni! Nikar se ne boj, Tanazij je tú!“ — Pavna odpré in v hipu je stala zvunaj — objeli so jo dve roki. Toda ona se brani in pravi: „Si li res ti? Nij to šala?“ — „Tu potipej prstenček, Pavna, in tu svetinjo okolu mojega vratu, nijsem mogel strpeti, moral sem te videti, če si mi še zvesta!“ — „Kedó te je poslal od armade?“ — „Nihče!“ — „Nihče? In ti si tu, nij li vojska?“ — „Pač, še je vojna; ali z ljubezni do tebe sem jo skrivaj popihal, Pavna.“ — „Z ljubezni do mene?“ Pavna se zaničljivo nasmeji: „Misliš mar, da me veseli imeti uskoka za ljubeza? Poberi se mi iz pred očij!“ — „Pavna,

je li to tvoja ljubezen? V smrt, v pogubo me pošiljaš?“ — „Idi, kamor hočeš, toda to ti povem, nikdar ne bom tvoja žena, kajti svojega moža zaničevati, to bi bilo neznosno!“ — „Ti ljubiš družega!“ — „Ne, Tanazij, edino tebe; tebe imam rada in zavoljo tebe sem prebdela cele noči; ali še sanjala bi ne, da imam plašúna za ljubeza!“ Pavna zakrije obraz z rokama in plače. — „Mislil sem, da me boš z veseljem sprejela in skrila pri sebi!“ — „O sramota!“ vikne mlado dekle. „O sramota, da sem zaročena s teboj; povem ti, da bo prej Aluta nazaj tekla, nego bom jaz tvoja žena!“ — „In jaz pa rečem“ — kriči Tanazij — „prej me ne boš videla, ali sem hromec ali pa ustreljen!“ Pavna zgrabi mladenča za rameni in ga pahne od sebe, rekoč: „Proč od todí, zakrij svoj obraz, če ne umrem sramote!“ Potem zaloputne duri in vgasne luč. Trepečim srcem je videla Tanazija odhajati preko hiš. Še le pozno, pozno jo je objel spanec, pravi zdravnik duševnih bojev.

Od tega dneva postajala je Pavna vedno bledša; nij se več držala na smeh. Opravljala je svoja dela tiho, a bila je časih tako utrujena, da se je morala vvesti ob kraj vodnjaka, kjer si je močila z hladno studenčnino razbeljeno glavo. Časih se je opazovala sanjavo v vodnjaku. Mati njena je pomenljivo majala z glavo, grizla si ustnice a pomagati si nij vedela. In zopet je prišlo poročilo o strašnej bitvi; Pavna je zadnja o tem

kroji denašnje stališče obrtnikov in delavcev, njih tužni položaj, posebno malih obrtnikov, bičal je pa tudi tiste sovražnike, odkrite in zahrbtnje, ki temu stanu neznosne ovire napravljajo i. t. d. V enacem zmislu sta govorila gospod Schneider iz Gradca (nemški) in gos. Thuma, večkrat glasno pohvaljena od strani zborujočih.

Vdeležil se je te razprave tudi gosp. Kunc in predgovornikom ne korektno postopanje očital. Iz njegovega daljšega govora smo le toliko posneli, naj namreč delavci na to delajo, da bodo imeli svoje zastopnike na Dunaji; zaradi tega naj si pa prizadevajo priboriti splošno volilno pravico. Pač je govorniku pozneje gospod Sturm dobro odgovoril, da je namreč delavcem ljubša nobena splošna volilna pravica, kakor taka, kakršno imajo na n. pr. na Nemškem, ki se imenuje „Belagerungszustand“. Oglasil se je še enkrat gosp. Schneider, a bil od vladinega komisarja zavrnen. — Potem se je prečital nek telegram iz Trsta, ki je bil z dobro-klici sprejet.

K drugej točki: „O novej davkovnej predlogi“, poprime besedo gosp. Schneider. Ker je bil pak od vladinega zastopnika omejen v govoru, je le bolj površno omenil glavne poteze. Gosp. Kunc je povedal vzroke, zakaj njemu ne dopada nova volilna predloga; vlada naj bi bila pričela z davkom pri 1000 gold., a ne pri — 300 gold., ker to občutljivo zadeva nižje stano. — Sploh nam je pri tej priliki nehote omeniti, da je gosp. K., ki se je vedno tiščal navzočega „Narodovega“ vrednika, se svojimi govori nekako pikro in navlašč pobijal nazore svojih predgovornikov brez temeljitega prepričanja.

Točka „časopisje“ je odpala menda zavoljo pomanjkanja časa, da si je marsikédó navzočih le zavolj te točke ostal na svojem prostoru tako potrpežljivo.

O namenu in koristi društev je govoril (nemški) v daljšem, jedernatem govoru gospod Thuma. Razložil je govornik korist društev prav umevno, povdarjal organizacijo delavsko, združbo in vzajemnost, ker le delavska društva morejo vspešno skrbeti za blagor delavcev. V enakem zmislu je še poprijel besedo gospod Schneider, in konečno gosp. Sturm (slov.), ki je z navdušenimi besedami navzočim tovarišem priporočal in polagal na sreč skrb za delavsko društvo, katero je njihova hranilna, redilna mati, če tudi mnogi, ki so se mej njimi ogreli in katere je ta mati na noge postavila, dandanes pozabljajo v nehvaležnosti te matere!

zvedela, hiti domov, poveže vse potrebno v culo, seboj vzame bučo in mamaligo (narodna jed) v ruti ter se poslovi od skrbne matere.

* * *

V večernem mraku leži tu bojno polje; na tisoče mrtvih pokriva zemljo in konji se valjajo v zadnih pojemljajih. Okolu plapoločih gromad so se nastanila vojna kerdela, ne zmené se za bolestne pojave, ki se razlegajo po planjavi. Osamljena hodi mej vrstami visoka ženska postava, po celem taboru popraševaje po Tanaziju. Pogumno se je bližala sovražniku in prijatelju, temu podala požirek vode in pregledavala mrtve. Nastala je po polnem noč in blede luna je obsevala žalostni prizor. Dekle je hodilo sem in tija, pokleknila tú — in tam zopet položila glavo kacega umirajočega na njene prsi ter iskala mej razmesarjenimi trupli prstan in svetinjo okolu vratu. Le enkrat se prestraši, ko so ženske plenile mrtve, čula je pokati prste, z kojih so trgale prstane. Ves tabor objel je spanec in še vedno je Pavna lazila pri mesečini po bojnem polji; časih je klicala „Tanazij!“ Odgovorilo ji je ječanje in ona pobesila žalostno glavo. Vže se je jelo svitati in luna bledeti, ko ugleda nekaj leskečega; pristopi bliže: tu leži mrtev vojak na pol slečen, v roci pa, na kojoj se leskeče prstan, drži krčevito svetinjo.

Zborovanje, ki je trajalo cele tri ure, a to v najlepšem in dostojnem redu, zaključil je gosp. Sturm ob pólu jedne.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane. Od leta 1881. opazujem uže gibanje ljubljanskih obrtnikov in z veseljem moram priznati, da se z vso silo za njih obstanek borujejo, a žalibog vse njih prizadevanje do zdaj še ni tistega uspeha imelo, katerega si želijo. Uzrok, da se jim to ne posreči je, da niso mej seboj edini, in kar je glavna napaka, da niso še dovolj zavedni, ker vedno le take može v zastope volijo, kateri se za nje najmanj potezati morejo in hočejo. To so možje, kateri se zmerom, posebno ob časih volitev bahajo, da so največji prijatelji obrtnikov, da le oni sami so zmožni malo obrtnijo rešiti, v resnici pa se ne le samo za njo čisto nič ne brigajo, temveč ji še nasprotujejo. Meseca grudna l. 1881. so tukajšnji mali obrtniki ustanovili neodvisno obrtno društvo. Namen tega društva je bil prav dober, ker namenjeno je bilo za središče, kjer se obrtniki zbirati hočejo, svoje težave pogovarjati in sredstva za odstranjenje svojih preobilnih bremen iskati, a žalibog društvo spremenilo se je le prekmalo v kraj, kjer se razpor dela in obrtniška stranka, katera se le v edinosti okrepečati more, razcepava.

Dobra pravila tega društva so se odpravila in na njih mesto stopile so malovažne reči. Obrtno društvo ljubljansko nima zdaj nobene koristi za obrtnike, le po imenu še životari. To životarenje so prouzročili oni naši prijatelji (?), kateri so se vedno bali, da ne bi po okrepečani obrtniški stranki ob svojo moč prišli, in da so lažje ta svoj namen dosegli, pripravili so v odbor tega društva može, kateri v njih rog trobijo in se za obrtnike nič ne brigajo. Tak mož je znani agitator zoper obrtnike, kateri, dasi je tudi sam mali obrtnik, le vedno kriči: „Nazaj, nazaj obrtniki, za 200 let nazaj!“ Se ve, da on to hoče, ker dobro pozna, da obrtnik ne sme napredovati, sicer bi neki ljudje, katerim se on vsiliti hoče, ob svojo moč prišli. Ali ta možiček, katerega jaz še iz onega časa poznam, ko je bil še pomagač, naj pomisli, kako nasprotno je on takrat govoril; takrat je vpil: „Delavci naprej, naprej!“ Pa predolgo se mudim pri tem možičku, saj ga itak vsak Ljubljančan pozna, in kateri ga znabiti še poslušá, se ga bo

Pavna spozna svoj prstan in s klicom „Tanazij!“ se zgrudi poleg mrtveca, čegar obličje je bilo s krvjo zalito. Kmalo se zopet zavé in jame ljubljani obraz umivati. Videla je in debele solze so jej kapale iz očíj, da so bile revežu oči in nos presekané, a tudi zapazila, da njen ljub še ni po polnem mrtev; močila mu je ustnice in ga obvezala.

Tanazij jame ječati in ko čuje svoje ime, stegne desnico in dolgo boža Pavno po lici: „Draga Pavna!“ reče polglasno, „pusti me umreti, jaz sem slep in za ta svet izgubljen!“ — „Da, da“, kliče Pavna, „ti si moj ljubi in če Bog dá, kmalu tudi moj mož! le miren bodi!“

Od tistega jutra minulo je mnogo, mnogo tednov, Pavna je bila noč in dan pri Tanazijevi postelji ter mu neprestano stregla.

Necega dné prikorakata dva popotnika po cesti v vas: slepec, zavít v vojašk plašč, na prsiah je imel pa pripeto častno znamenje. Peljala ga je dekle, ki je vsacemu mimoidočemu veselo se usmevaje pravila: „Tu je moj ženin! on je junak! Vidite li svetinjo na njegovih prsiah!“ — „In na njegovem obličji!“ dostavil je Tanazij zdihovaje.

Še nikoli nij bilo v vasi take svatbe; prišli so ljudje od blizu in daleč ter pomilovali krasno Pavno na strani slepega moža. Ona se je pa vsem smejala, rekoč: „Ponosna sem! za moža imam junaka in hvala Bogu močna sem vže toliko, da bom skrbela za oba!“ —k.

kmalo ravno tako naveličal, kakor so se ga delavci naveličali. Tak mož, katerega enako petelinu na cerkvenem stolpu vsaka sapica spreobrne, ni za naš čas!

Kakor pričetkom že omenjeno, so nam največ v škodo oni možje, kateri se za prijatelje obrtnikov proglašajo, v resnici nam pa le nasprotujejo. In take može smo mi do zdaj za naše zastopnike volili! Pač slepi na pameti smo bili, ko smo tem lažnjivim prorokom verovali. Pa sreča, da so se nam oči odprle še o pravem času, drugače bi bili izgubljeni. — Ti možje so svojo umetno rolo po polnem izigrali in ne bo se jim več posrečilo, da bodo po naših ramah v zastope prišli.

Zato pa zdaj, ko se volitve za mestni zastop bližajo, kličem: Obrtniki, someščani, zavedajte se vendar enkrat, ne volite več takih zastopnikov v mestni odbor, ko do zdaj, saj ste se vendar dovolj že prepričali, da so nam v Čitalnici postavljeni kandidati zmerom le v škodo, da so le-ti naši največji nasprotniki, premda se zmerom proglašajo za ljudske prijatelje, za obrtniške osrečevalce. Volite može iz svoje srede, volite poštene narodnjake, kateri so narodnjaki v dejanji in ne le v besedi in za svojo čast in svoj — žep! Nikoli niste še slišali, da bi lisjak mogel biti pošten varuh kokošem, in nikoli ne boste zvedeli, da je kak „parfumiran“ doktor ali profesor ljudstvu bil v korist.

Toraj volite kandidate, katere bo ljudska stranka iz svoje srede postavila, in kateri so može v pravem pomenu besede, kateri so ljudski prijatelji, toraj pravi narodnjaki. In še enkrat: Proč z našimi največjimi sovražniki.

Prijatelj srednjega stanu.

Od nemške meje. (Naši vedoželni mladini). Le prepogostokrat, in to ne po krivici, se pritožuje naša, slovanske zavesti navzeta mladina, da je silno težko, mnogemu početniku skoro nemogoče, pričeti se učiti katerega oddaljenega slovanskega narečja, ker nemajo naši knjigarji z ondotnimi skoro nobenih zvez. Mnogi bi rad vsaj nekoliko poznal ta ali oni znamenit jezik, zajemal marsikaj važnega tudi iz pobratimskih knjig, pa brvi raz enega obrežja na drugo ne more najti, kajti naše slovstvo šteje le pičlo število slovníc, kje potem še najti neobhodno potrebni slovar? Tej težko čuteči pomanjkljivosti je vsaj deloma v okom prišla britanska svetopisemska družba, ki je izdala poleg drugih sveto pismo tudi skoro v vseh slovanskih jezikih in ga po čudovito nizkej ceni tudi v Avstriji, glavno na Dunaji (Depôt der britischen und ausländischen Bibelgesellschaft, Elisabethstrasse Nr. 6), prodaja. Res, da to sveto pismo ne treba škof. dovoljenja, toda po znanju družega jezika dihtečemu vedoželjnežu to ne more napotja delati, ker se iz knjige ne bo učil vere, pač pa zaželjenega jezika. Treba je le, da si omisli iztis v domačem, in zraven iztise (najraje novega zakona) v dotičnem jeziku, ki se ga učiti želí, ter naj knjigo marno čita in čitano z domačo besedo primerja. Takó lahko ravnamo mi Jugoslavlani, ko se učimo českega, poljskega ali ruskega jezika; da takó delajo naščine se učeči tudi Severoslovani, mi priča enaka priporočba Kijevskega „Slavj. Ježegodnika“, v katerem se bralcem čitanje teh okusno in nepogrešno tiskanih knjig priporoča. Vspeh je vsikdar gotov, cena takó nizka, da si tudi najubožnejši kterikoli zvezek novega zakona lahko omisli, ker stoji v platno vezan hrvatski ali srbski iztis le 25 kr., ruski 35 kr., poljski in česki le po 18 kr. Kdor se bo učil le jezika, jih bo že znal prav rabiti, toraj mladi vedoželjneži: poskusite! Če bomo imeli brez pomoči naših većinoma neslovenskih knjigaren vendar dosti slovanščine zmožnih in izobraženih sinov, to naši mali domovini ne bo služilo v sramoto!

Iz Št. Jurija pri Kranji, 20. marca. Vsak zvest avstrijski podanik je gotovo z veseljem pozdravil novoupeljane poštne hranilnice. Vsaj je to jako koristna naprava, i tako gledé državljanov kot države same. Želeti je le, da bi se je ljudstvo hotelo vrlo posluževati, da bi je ne prezrlo lahkomišljeno, kar se le prerado zgodi pri marsikakej koristni ter istinito častni napravi.

V obče je znano, kako zelo se ljudstvo zdaj z loterijo peča, s to zapeljivo ter pogubonosno napravo. Koliko ljudij je uže loterija zapeljala in tako da so jej izdajali vse svoje imetje ter slednjič siromašno, na druge se opiraje, živeli in kot ubožci umrli, kar bi se inače ne bilo zgodilo. Za Boga svetega! pa to ne škodi ljudstvu le v materijalnem ali gmotnem oziru, marveč i v duševnem; kajti marsikoje babjevernosti (vraže), ki so sicer ukoreninjene mej ljudstvom, najdejo — vsled loterijske zapeljivosti — jako plodna tla pri njem. In loterija ima dokaj strastnih ljubiteljev brez malega razločka v vsih stanovih.

Glejte rojaki, kako dobro so nam došle poštne hranilnice, ako jih smatramo s tega stališča! Sreča in slava bodo Avstriji poštne hranilnice, i le če se jih ljudstvo blagovoli s tako dobrim namenom posluževati, s kakeršnim jih je vlada vstanovila.

Vsakdo, ki je navajen večkrat staviti v loterijo, i je gotovo uverjen, da se le redkokrat kaj zadene in dobi od nje, dá naj jej za vselej slovó, a zalaga naj one krajcarje v poštene hranilnice, in tú bode imel v gotovem času — kakor kaj stavi . . . zalaga — zadeto „ambo“ in iz večkratnih takih „amb“ narastla bode s časom „terna“. Po tej poti se pride pošteno k premoženju. A tem činom pridobljeno premoženje je pravo blagostanje ter slava ljudstev avstrijskih glede njihovega patrijotizma!

Domače zadeve.

— (Več radovednih davkoplačevalcev) in konsumentov plina pošilja nam sledeče odprto pismo: „Ker se bližajo dnevi volitev v mestni odbor ljubljanski se zopet spominjamo obljube nekega zastopnika, izrečene v tem zboru; vrhu tega smo mi uže taki radovedneži, da ne mirujemo poprej, dokler nimamo obljubljenega v roci ali da vsaj gotovo vemo, kdaj da isto dobimo. Zelo radi bi namreč izvedeli, kdaj bode obljubljena električna razsvetljava v Ljubljani vpeljana, in tudi to, kdaj bode naš plin boljši in — cenejši? Sicer pa ostanemo Tinetovi prijatelji“.

— (V zadnej mestnej seji) se je rešilo vprašanje imajo li častni meščani v prvem volilnem razredu volilno pravico ali — kakor je mestni zastop predlagal — v tretjem razredu. Večina je izrekla vsled obč. reda, da imajo častni meščani voliti v tretjem razredu, kot meščani. Dalje se je narodna večina izjavila, da penzionirani oficirji, ki tú stanujejo a vsi svoj davek v Gradci odrajujejo, nijnajo v Ljubljani volilne pravice! — Novih volitev je treba mestu tehle gospodov odbornikov: Jos. Regali in dr. Drč (v 3. vol. razredu); Lašan, R. Pirker, Leop. Bürger, Čuber-Okróg, inžener Ziegler, grof Chorinsky in Potočnik (2. vol. razred); Aleks. Dreó, Lasnik, dr. Schaffer in kustos Dežman (1. razred). Tretji razred bo volil nove zastopnike dné 16. aprila, drugi dné 17. in prvi v dan 19. aprila. Predsedovali bodo volilnej komisiji v I. razredu gospod Fortuna, v II. razredu gosp. V. Petričić, a v III. gosp. Al. Bayer. Volitev ostalih štirih udov komisije za posamezne volilne razrede je prepuščena gosp. županu Grasselliju.

— (Národne biblioteke) drugi snopič je pri gosp. Krajeu v Rudolfovem izšel in nam prinaša kranjsko čebelico. Oba do zdaj izišla snopiča sta izvrstna in želeti je, da bi se slovensko ljudstvo obilo naročtve udeležilo. Cena vsakemu snopiču je 15 kr.

— (Ljubljanski zavijač) trdi v svojej številki od 27. marcija, da je ljudska stranka imela na velikonočni ponedeljek volilni shod, h kateremu je izmej štirideset povabljenih le kakih osem prišlo. Dalje trdi, da je gosp. Škerbinec vsled gosp. Suhadobnikovega predloga, naj bi se volili kandidati nemško-liberalne stranke, katera bode pri volitvah tudi z denarno pomočjo prihitela, — klobuk vzel in družbo zapustil i. t. d.

— Znana je sicer velikanska zmožnost „Slov. Naroda“ laži spletati in ker smo prepričani, da je to že njegova prastara navada, ne bili bi nikoli o tem črhnil besedice, a ker smo od več strani k temu naprošeni, izjavimo, da je to zopet nesramna laž, ker ljudska stranka prvič ni noben volilen shod takrat imela in drugič gospod Suhadobnik nikoli te besede izustil ni. Pač je bilo takrat nekaj gospodov — menda 12 — zbranih, in govornica se je vrtela tudi o volitvah a družega nič. Znano nam je, kaj naši nasprotniki nameravajo, a s takim postopanjem ne bodo svoj cilj dosegli, ker so povsod uže znani, da so resnicoljubji zeló oddaljeni, svojemu dobičku pa jako približni!

— (Novo obrtno postavo,) skleneno v obeh zbornicah, je Nj. Veličanstvo cesar potrdil.

— (Hranilno in posojilno društvo) je imelo 18. min. mes. svoj redni občni zbor. Predsedoval je zborovanji gospod Josip Regali, kateri je ob enem tudi ustanovnik društvu. Prometa je imelo društvo lansko leto čez 42700 gold. Reservni zaklad znaša zdaj nad 600 gold. Uprava pri društvu je po polnem v slovenskem jeziku. Pri nadomestilnih volitvah so bili izvoljeni v odbor: gg. Regali, Klein, Kunc in Janez Potočnik; v pregledovalni odsek pa gg. Suhadobnik, Rozman in Schumi. — Mi želimo temu društvu srečen uspeh in obilo novih udov. Ker nij bilo pri zborovanji nobenih ugovorov zoper bilanco, se je zborovanje v najlepšem redu vršilo. Temu je sledila končno še odborova seja, pri kateri se je odstopivšima odbornikoma, gg. Škerbincu in Franju Železnikarju, izjavila zahvala za njijino véstno delovanje.

— (Obrtna štipendija.) Ljubljanski mestni zastop razpisuje štipendijo v znesku 250 gold. za tiste učence (Ljubljančane), ki bi hoteli na 2½ leta obiskavati v Gradci državno obrtno šolo. Prošnje naj se vpošljejo do 30. aprila magistratu.

— (Rudnik za petnajst goldinarjev.) V občini Draga pri Medvodah proda se na javni eksekutivni dražbi dné 16. aprila rudnik za železno rudo, imenovan „Petrov rov“, za 15 gold. — Znamenje časa!

— (Društvo za sèzidanje gotične cerkve) v Kravjej dolini (predsednik gospod grof Rudolf Chorinsky) je sklenilo, na altarji čistega spočetja Marije po obeh straneh Marijnega kipa (štatve) umestiti podobe sv. Franciška Asissi, sv. Elizabeto, sv. Rudolfa in sv. Štefana na olji slikane in na zlatem temenu.

— (Kmetovalci pozor!) Naše kmete opominjamo, naj očistijo sadna drevesa, ker letos preti sila gosenic. Torej ob pravem času urno na delo, porežite mešičke na vejah in jih sežgite, dokler je še bolj mrzlo, kajti pozneje se razlezejo in se jih nij mōč ubraniti.

— (Gada) je dné 17. min. mes. zasačil pri Vnanjej Gorici v ljub. okolici gozdar, kterege je izročil gosp. stotniku Čudnu in ta zopet deželnemu muzeji.

— (Beračenje) se v Ljubljani tako širi, kakor nikdar poprej; posebno to velja o petkih, ko se kar cele trope žganjarskih postopačev drvé po hišah. Pomenljivo je to, da je devet desetih teh nadležnežev pritepenih z dežele; če jim z lepa ne dáš, te tako rekoč z nesramnim vedenjem na ulici prisilijo, da se jih s kakim soldom odkrižáš. Če vže moramo z ljubljanskimi sivneži potrpljenje imeti, naj nas vsaj postopanjí vdani žanikerneži z dežele pri miru pusté. Tu je zopet nekaj gnoja pred durmi, torej proč z njim!

— (Žganje.) Uradni izkazi o kuhanji žganja sezajo do l. 1882. Meseca decembra se je skuhalo žganja 8 828 293 hektolitrov, davka se je za to plačalo 971 112 gold. Mej vsemi avstrijskimi deželami ga pridelajo največ v Galiciji, in sicer: 3 622 665 hektol., najmenj na Kranjskem, t. j. 5388 hektol.; dokaz, da Kranjci vendar še nijnso taki žganjarji, kakor nekteri o njih — trdé.

— (Cena plina.) Da našim konsumentom osvetlimo ceno plina po družih sosednih mestih, jim podajemo sledeči izkaz; tako n. pr. velja v Zagrebu kub. meter plina 19¼ kr., v Reki 14 kr., v Gorici 17⅞ kr., v Gradci 16 kr., Celovcu 18⅝ kr., Mariboru 16 kr., v Trstu 14 kr. S temi številkami smo dosti jasno povedali, kje nas črevelj gledé plina žuli.

— (Tramway s parnim strojem v — Vipavo.) Vodja tržaškega „Tramway“, inženir Schmidt, je prosil na Dunaji pri ministerstvu za dovoljenje železniške proge, kakor je pri Tramwayu. Ta proga bi šla v Miramar, Devin, vedno kraj morja, potem v Tržič, Ronke, Zagrad, Gradiško, od tam po goriškej cesti v Podgoro in Gorico, od todi po vipavskej cesti v Črniče, Ajdovščino in — Vipavo. — Misel je kaj dobra, ker bi to podjetje mnogo koristilo Trstu in Goriškej; posebno na Laškem take železnice vspešno delujejo.

Drobtinice.

— (Čudovita iznajdba.) Na Angleškem so izumili nov inštrument z imenom elektroskop. S pomočjo tega aparata se more z daljnimi prijatelji ne samo govoriti, temuč jih tudi videti. To vzmogoči elektriciteta.

— (Berolinski Francesconi,) o katerem smo uže v zadnej številki poročali, se imenuje Ernest Sobbe. V Magdeburgu so ga zasačili in od tam na veliki petek v Berlin prignali. Začetkom je tajil svoje zločinstvo, ko pa iz svojega zapora — ker se je bilo bati, da bi ne umoril samega sebe, so ga na steno priklenili — priče zagleda, začel se je tresti in jokati. Priznal je kmalo svojo krivico, rekoč: „Priznam, da sem listonošo Kossaetha umoril in oropal!“

— (Obrtna razstava v Kalkuti) bo meseca decembra tega leta. Avstrijsko-ogerski Lloyd je vsled tega sklenil, da bo brezplačno vozil iz Trsta v Kalkuto avstrijsko-ogerske obrtne izdelke pri vsakej vožnji ter jim odločil prostora do 800 ton (16000 centov) za vsako vožnjo, in sicer 12. avgusta, 12. septembra in 12. oktobra. Ako bi se pa v Kalkuti ti izdelki ne prodali ter zopet nazaj pripeljali, zahteva Lloyd popolno plačilo za to vožnjo. Lloyd je tudi trgovinskemu ministerstvu poročil, da hoče prepeljati pet osob v prvem in pet v drugem razredu brez plačila v Kalkuto in nazaj, ako mu jih trgovinsko ministerstvo priporoči.

— (Socijal-demokrati) na Nemškem in na celem svetu so izgubili v minulem mescu duševno najiminitnejšega moža: Karl Marx je umrl na Francoskem.

— (Nadlajtenant v ženskej obleki.) Dné 4. marca zbrali so se v Budapešti honvedí od l. 1848.—49.; mej njimi je posebno pozornost budila neka gospa v uniformi honvedskega oficirja, ki je rojena Zagrebčanka, imenuje se g. Marija Lepšikova. V bojih madjarskega naroda za svobodo je stopila v 9. husarski polk, odlikovala se je v devetih bitkah in za njeno hrabrost avanzirala za nadlajtenanta. G. Lepšikova stanuje v Budapešti in ima 300 gold. pokojnine.

Tržne cene v Ljubljani

28. marca 1883.

Hektoliter banaške pšenice 9 gl. 05 kr., domače 7 gl. 64 kr.; ječmen 4 gl. 39 kr.; rež 5 gl. 20 kr.; ajda 4 gl. 23 kr.; proso 4 gl. 87 kr.; turšica 5 gl. 20 kr.; oves 2 gl. 98 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gl. 86 kr.

Odgovor

na „Poslano“ v „Slovenskem Narodu“ št. 64 t. l.

Na kratko odgovarjamo, da se je v istem «Poslanem» «Ljudskemu Glasu» velika krivica storila, ko so štirje ljubljanski klobučarji (pa saj tem nič ne zamerino, ker so pri celej zadevi najbolj nedolžni in le po znanem pobalinskem agitatorji zoper nas nahujskani bili) trdili, naj se «poznavalec dobrega blaga» v vredništvu našega lista išče. — To je perfidna laž, katero vsakako moramo odvrniti. Kar se pa tiče velikanske pregrehe (?), da smo «Poslano», v katerem se blago g. Pribošiča hvali, v naš list sprejeli, naj omenimo, da je navada pri vsacem listu, «Poslana» — ali se nazori vredništva ž njimi strinjajo ali ne — sprejemati in da smo mi dotično «Poslano» radi tega sprejeli, ker nam je od poštene strani došlo in istinito dobro blago g. Pribošiča hvali. Mi mislimo, da se vsled hvalisanja dobrega blaga drugim klobučarjem pač nič ne škoduje, kajti če je njih blago tudi tako dobro in cenó kakor g. Pribošiča, hvalilo se boče samo. Opo-reka se nam dalje, da smo tujca z sprejetjem tega «Poslanega» v naše predale podpirali; povdarjamo, da gospod Pribošič ni tujec, temuč boljši Slovenec kakor óni, kateri ga obrekujejo; in sploh je on ljubljansk trgovec, katerega naš list vendar zastopati sme. Za druge surove napade se principijalno ne brigamo.

Vredništvo „Ljudskega Glasu“.

Poslano*.

Ako mi krčmarji nameravamo kakega prešiča zaklati, smo primorani to pri dotičnem uradu za užitninski davek, oziroma pri dacarju naznaniti in davek odrajtati. Čudno se nam toraj zdi, da nas vendar še potem dacarji sè svojim vednem obiskavanjem nadlegujejo, vse naše gostilniške in privatne postore preiskavajo, dà, še celo po dimnikih vohajo in komade mesa preštevajo. Ne verjamemo, da bi k temu nadlegovanju davkoplačevalcev opravičeni bili in tudi ne umejemo, kaj hočejo s tem doseči. Znabiti kak kos mesa v kotrobant vjeti? A težko bo to šlo, ker zadavkan kos mesa podoben je nezadavkanemu, toraj vse njih prizadevanje brezuspešno, nam pa vendar v veliko nadlogo. Naj se toraj ta naša pritožba na mero-dajnem mestu pretehta in nas krčmarje, kateri smo itak že z vsemi mogočimi bremenami preobloženi, vsaj takih ne-potrebnih sitnosti oprosti.

Vevče in okolica dné 27. sušca 1883.

Nek gostilničar v imenu mnogih družih.

* Za zadržaj in obliko ne prevzema nikakeršne odgovornosti uredništvo.

Franc Železnikar, krojač v Ljubljani,

se zahvaljuje p. n. naročnikom za dozdej mu izkazano obilno zaupanje ter se priporoča tudi še v prihodnje za izdelovanje oblek po najnovejših pariških žurnalih.

Josip Stadler

stavbeni in galanterni klepar

v Ljubljani

Črevljarske ulice šte. 4 (Novi trg)

priporoča se v mestu in po deželi za sprejem vseh v njegovo stroko spadajočih

kleparskih del,

bodi si novih ali pa za popravlanje; dalje je tudi mazari, zagotavlja strogo poročstvo, hitro in solidno izvršbo po zelo nizkih cenah.

Največja zaloga vsega kuhinjskega in hišnega orodja, modelov za peko in žojco, mline in čaše za kavo, specialitete mašin za kavo kuhati in brzovariče vseh sestav, dalje špiritne mašine za golaš, praženo pečenko in beef-steak, petrolejne pečice za kuhanje, stenska umivala, sedalne in otroške banje, toplotne steklenice, sklode za telesne potrebe, mizice za cvetke z neprestanim vodomtom in aquarium, škropilce za cvetlice, škafe, korce in vedre, vlivalne korce vseh oblik in velikosti, hladce za šampanjca, laterne za procesije in zadnjo popotnico itd. V zalogi ima in postavlja

brezsmradne zahode (vodne klosete).

Velik izbor igrač od plehovine.

Cenilniki se promptno in franco razpošiljavajo.

J. R. Pavlin v Ljubljani

pred škofijo šte. 1

(poprej J. Weidlich)

priporoča svojo dobro in frišno založeno kupčijo z najboljšim špicerijskim blagom; dalje vsakovrstno najfinejšo moko od najkrepkejše banaške pšenice iz slovečega mehaničnega mlina, najboljši ajdovo in drugo moko, raznovrstna semena itd. po najnižji ceni in pošteni postrežbi. — Za obilno obiskovanje vljudno prosi gori imenovani.

Adolf Eberl

stavbeni in pohištveni barvar, izdelovalec slikanih napisov, lakirnik. Lastna fabrikacija oljnatih barv, lakov in firnežev.

Prodaja na debelo in drobno.

Ljubljana,

Marijin trg, tik franciškanskega mostu.

Cenilniki se pošiljajo na vse strani, kdor jih želi.

Matevž Zakotnik

tesarski mojster v Ljubljani

Marije Terezije cesta (Nove ulice šte. 5)

se priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za izpeljavo in izdeljavo vseh vrst tesarskih del. Zagotavlja ob enem najhitrejšo izpeljavo in najnižje cene.

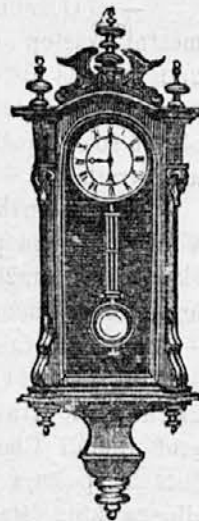
Josip Geba urar

v Slonovih ulicah šte. 11
v Ljubljani

priporoča

svojo bogato zalogo raznovrstnih žepnih in visečih ur, srebrnih verižic itd.

Poprave se izvršujejo cenó, natančno, pod poročstvom.

Le kratek čas se vidi v dvoranah starega strelišča

velikanski

dunajski Panoptikum,

historično - umetniška
izložba plastičnih mojsterskih del,

jedina te vrste in brez konkurence. Obseza: preko 150 podob v nadživotnej velikosti, po polnem oblečene in opremljene, predstavljajoče: historične skupine, znamenite pesnike in umetnike minulosti in sedanosti, vladarje, junake, rodovinske prizore, humoristične slike, inkvizicije; dalje skupine in prizore iz iztočnega in bosenjskega bojišča na konjih in peš itd. Posebno opozarjamo na glavno sliko:

Marija Stuart in Elizabeta s spremstvom

ali
Marija Stuart, škotska kraljica, vjetnica na Angleškem.

Ustoppina: za osebo 20 kr., za vojake do šikovnika in otroke 10 kr. — Odprto je vsaki dan od 2. ure popold. do 9. ure zvečer; v nedeljo ali praznik od 9. ure zjutraj do 9. zvečer.

Z odličnim spoštovanjem

L. Veltée, Panoptikuma lastnik.

C. kr.

privilegij za zboljšanje šivalnih strojev.

Ivan Jax

Ljubljana, Marije Terezije cesta, hotel „Evropa“.

Zaloga raznovrstnih šivalnih strojev

za rodovine in rokodelce, za rabo vsakeršnemu potrebnemu šivanji. Izdelovalnica strojevih stopal in posameznih delov. Zaloga šivank, cvirna in olja.

Vsak pošten trgovec, šivilja ali privatna oseba dobi proti prav malej doplači na mesečne obroke v znesku 5 gld. njegovim zahtevam primeren šivalen stroj; poročstvo dajem na 5 let in zastoj poučujem. Tudi ne pri meni kupljene šivalne stroje popravljam.